І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 62. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 4-го КВІТНЯ 1961 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 4, 1961 No. 62. VOL. LXVIII.

КРАЙОВА АЕРОНАВТИЧНА АҐЕНЦІЯ НЕ БУДЕ ПІДПОРЯДКОВАНА ПЕНТАҐОНОВІ

ЛЕТУНСТВО ПЕРЕБИРАЄ КОМАНДУ НАД ВСІМИ РОЗВІДЧИМИ САТЕЛІТАМИ

Вашинґтон. — 1-го квітня президент Кеннеді вислав листа до голови Наукової і Астронавтичної Комісії в Палаті Репрезентантів конґресмена Овертона Брукса, в якому запевнив Конґрес, що цивільна Крайова Аеронавтична Адміністрація не буде підпорядкована Пентаґонові. В цьому листі Президент написав, що він ніколи не думав, ані не думає про те, щоб Адміністрацію передавати під контролю департаменту оборони. Конґресмен Брукс був вислав Президентові окреме письмо, в якому висловив побоювання, що плянуться „радикальні зміни" в ділянці дослідів над космічними просторами, і що цивільна Адміністрація Аеронавтичних і Космічних Просторів мала б бути підпорядкована Пентаґонові. Конґресмен Брукс заявив був Президентові, що такі зміни були б проти волі Конґресу, який у 1958-му році окремим законом покликав до життя цю аґенцію, щоб вона працювала для мирних цілей. Президент у своїй відповіді конґресменові Бруксові підкреслив важливість дослідів над космічними просторами для мирних цілей, але одночасно заявив, що і військові кола цікавляться цією проблемою, бо космічні простори є важливі для оборони країни. І тому, на думку Президента, департамент оборони буде керувати тими дослідами над космічними просторами, які важливі є для оборони ЗДА і цілого вільного світу, а Крайова Адміністрація Аеронавтики і Космічних Просторів матиме під своєю контролею ту всю працю, яка служить мирним цілям. Ця заява Президента вияснила становище уряду до проблеми дослідів над космічними просторами, бо під час урядування президента Айзенгавера летунство виявляло своє невдоволення з ролі, яку грає в цій справі Аеронавтична Аґенція, а цивільні кола побоювалися, що військовість хоче взяти під свою контролю всі праці над дослідами космічних просторів. Одночасно департамент оборони видав розпорядок 1-го квітня, що летунство перебирає команду над всіми розвідчими сателітами. Цей розпорядок свідчить про те, що летунство керуватиме всіми дальшими дослідами в цій ділянці, і що тільки воно буде відповідальне за розвідчі сателіти, якими досі займалася також і армія та фльота. Але видане зарядження говорить про те, що деякі ділянки діяльности будуть залишені при армії та фльоті. І так фльота досліджуватиме океанографічні проблеми, а армія постачатиме і надалі мапи для всіх родів зброї, хоч робитиме це на основі тих даних, які добуватиме летунство за допомогою сателітів. Нове розпорядження департаменту оборони тепер має на цілі сконцентрувати працю розвідчих сателітів при летунстві, щоб не роздрібнювати її між трьома родами збройних сил. Голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Лаймен Л. Лемніцер запропонував секретареві оборони видати цей розпорядок.

ВЕЛИКІ МАСИ НАРОДУ СУПРОВОДЖАЛИ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК СЛ. П. ДМИТРА ГАЛИЧИНА

Преосв. Кир Амвросій Сенишин проводив Заупокійним Богослуженням та відправив Панахиду; Головний Уряд УНС, Представники багатьох центральних і місцевих Організацій та сотні народу взяли участь у похоронах померлого після нещасливого випадку Головного Предсідника УНСоюзу та Президента УКК

Ню Йорк. — Похорони сл. п. Дмитра Галичина, головного предсідника Українського Народного Союзу і президента Українського Конґресового Комітету та екзекутивного Директора Комітету Пам'ятника Шевченкові минулої суботи, 1-го квітня перед полуднем, перетворились у справжню багатолюдну маніфестацію, як Головний Уряд УНС в комплеті та представники багатьох центральних і місцевих організацій та сотні громадян віддали останню прислугу та відпровадили на вічний спочинок свого довголітнього працівника і провідника. Заупокійну Службу Божу в церкві св. Юра проводив Преосв. Кир Амвросій Сенишин, єпископ Української Католицької Церкви Стемфордської дієцезії, який особисто, в сослуженні трьох священиків, відправив також Панахиду біля домовини Покійного. Сл. п. Дмитро Галичин помер попередньої неділі, 26-го березня, після операції голови, яку переведено в намаганні врятувати йому життя після важких потовчень, що їх Покійний відніс у п'ятницю, 10-го березня, впавши на кам'яних сходах зупинки підземної залізниці.

ПРОЩАЛЬНА ПАНАХИДА

Похоронні обряди в суботу, 1-го квітня, були попереджені великою прощальною Панахидою, що відбулася в п'ятницю, 31-го березня, ввечері. Панахида була відправлена у великій та вщерть заповненій залі Українського Народного Дому при Другій евеню, куди на той час перевезено тлінні останки Покійного з похоронного заведення Петра Яреми. Вже на деякий час перед Панахидою сотні народу заповнили не тільки велику залю, але й побічні кімнати і навіть сходи. В залі перші місця зайняли з одного боку Вдова і трьох братів Покійного з родинами, а з другого боку члени Головного Уряду УНСоюзу. За ними по обидвох боках були представники центральних та багатьох місцевих і позамісцевих організацій, зокрема братських установ і Відділів УНСоюзу, та численні приятелі і знайомі Покійного. Поважно були заступлені інші етнічні групи, головно східньо-европейського походження. Між приявними у першому ряді сидів Владика Палладій, Архиєпископ Української Автокефальної Православної Церкви в екзилю. Панахиду відправили всч. о. протоігумен Голик, ЧСВВ, всч. о. ігумен Орест Засійбіда, ЧСВВ, всч. о. Любомир Гузар та всч. о. Притуляк. Співав чоловічий хор „Думка" під диригентурою мгра Л. Крушельницького. Біля домовини на почесній стійці стояли побратими Покійного з нюйоркської станиці Українських Січових Стрільців, а в проході від дверей до домовини стояли зі своїми прапорами члени молодечих організацій Пласт і СУМА. Між представниками центральних організацій були в першу чергу члени Виконавчого Комітету Українського Робітничого Союзу: голова Антін Батюк, секретар Теодор Миник і фінансовий секретар Едвард Попіль, члени Екзекутиви Союзу Українців Католиків „Провидіння": його голова д-р Роман Сухий, заступник голови д-р Волод. Пушкар, рекордовий секретар дир. Степан Спринський та фінансовий секретар мґр Теофіль Кульчицький, а „Народну Поміч" репрезентував заступник її головного предсідника адв. Іван Демер. Фронтова стіна була закрита численними вінками від Родини Покійного та організацій і близьких йому осіб. Після відправи Покійного прощали в останню дорогу довголітній і найстарший екзекутивний урядовець УНСоюзу та приятель Покійного, головний касир Роман Слободян, виконуючий обов'язки головного предсідника УНС Йосип Лисогір, представник працівників головної канцелярії УНСоюзу і В-ва „Свобода" д-р Іван Козак, який також був головним впорядчиком під час панахиди і опісля похоронів, земляк Покійного з Рогатинщини і побратим з Українських Січових Стрільців дир. Йосип Гірняк, голова 204-го Відділу УНСоюзу, в якому Покійний був ввесь час членом, п. Марко та редактор „Свободи" А. Драган. Ще довго після Панахиди гурти людей стояли в Народному Домі і біля нього, коментуючи втрату, що її зазнала Американська Україна зі смертю сл. п. Дмитра Галичина.

ОСТАННЯ ДОРОГА ДО ЦЕРКВИ

Похоронні обряди для сл. п. Дмитра Галичина почались в суботу, 1-го квітня, перед 9-ою годиною ранку. Велика заля Народного Дому, до якої знову перевезено тлінні останки Покійного в домовині, швидко наповнилась людьми, у першу чергу Родиною Покійного, членами Головного Уряду УНС та представниками різних установ. Знову панахида біля домовини Покійного, останнє прощання і навіки закрилась домовина. Знесли її, вкриту синьо-жовтим прапором, з першого поверху вниз

(Закінчення на стор. 4-ій)

Сл. п. Дмитро Галичин

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПОГРОЖУЄ ЗБРОЙНОЮ ІНТЕРВЕНЦІЄЮ В ЛЯОСІ

МОСКВА ПОГОДИЛАСЬ НА МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ЛЯОСУ, АЛЕ БЕЗ НЕГАЙНОГО ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕМИР'Я

Якарта. — Комуно-китайський міністер закордонних справ маршал Чен І, у пресовій конференції, яку відбув в минулу неділю 1 квітня наприкінці своєї п'ятиденної візити в столиці Індонезії, заявив, що коли б держави Південно-Східнього азійського оборонного пакту вмішались активно в громадянську війну у Ляосі, то комуністичний Китай негайно зробить те саме. Він пригадав пересторогу комуністичного Китаю з 1950 року, що коли війська Об'єднаних Націй наближаться до ріки Ялу на корейсько-манжурському кордоні, то комуністичний Китай виступить збройно, що й сталося в місяць після тієї перестороги Чен І був тоді саме командантом третьої комуно-китайської армії, яка перша вступила на терен Кореї. Тепер Чен І всю вину ляоської кризи приписує західнім державам в першу чергу Америці, та підкреслює, що комуністичний Китай до цього часу ні трохи не втручався в справи Ляосу. Це вірно постільки, що дійсно першу скрипку в постачанні зброї, військового виряду і старшин веде Совєтський Союз, але комуністичний Китай був головним активним союзником північно в'єтнамського ватажка Го Чі-міна, який від 5-ох років сприяє ляоським комуністам, а від двох років активно підтримує їх, включно з своїми військовими частинами. Наприкінці минулого тижня ляоські комуністи знову зробили поступи, здобувши деякі місцевості, що мають стратегічну вартість. В минулу суботу 1 квітня ц. р. совєтський уряд передав на руки англійського амбасадора в Москві сера Франка Робертса відповідь на англійську ноту з 23 березня ц. р. у справі Ляосу. СССР погоджується в цій своїй відповіді на мирові переговори, ціллю яких було б заведення миру і ладу в з'єдиненому, незалежному і невтральному Ляосі. Масква конкретно пропонує, щоб ті переговори почались з початком квітня в Пномпенгу в Камбоджі з участю 14-ох держав, між ними ЗДА, СССР, Англії, Франції, комуністичного Китаю і сусідів Ляосу. Совєтська нота пропонує, щоб два мандатарі з Женевської конференції 1954 року, де признано суверенність Ляосові, — Англія і Совєтський Союз, — звернулись з закликом до воюючих в Ляосі сторін в справі військового перемир'я. Але водночас совєтська нота не признає ніякої вини комуністичним партизанам ані собі, Совєтам, і комуністичному Північному В'єтнамові за спричинення теперішньої кризи в Ляосі, а всю вину скидає на „імперіялізм" країн Південно-східнього азійського пакту (СЕАТО), що ніби активно підтримували „бунтарів" проти „леґального" уряду Суванни Фоуми. Совєтська нота далі вважає, що Суванна Фоума є єдиним леґальним репрезентантом Ляосу. Ця точка совєтської ноти викликала відразу застереження збоку ЗДА й Англії, які виключають, щоб на мировій конференції Суванна Фоума, а не теперішній прем'єр Боун Ум репрезентував Ляос. Західні коментатори твердять, що річчю самих ляосців є покликати до життя уряд національної єдности, що міг би репрезентувати країну, але з уваги на претенсії ляоських комуністів мати вирішний вплив в такому уряді, це не є справа легка. Хрущов із найближчими прибічниками відбув в минулу суботу півторигодинну конференцію з американським амбасадором у Москві Люелином Томпсоном. Президент Кеннеді перевів в Пальм Бічі на Флориді, де він святкував Великдень, конференцію з державним секретарем Діном Раском, який звітував йому про конференцію СЕАТО в Банґкоку з минулого тижня. Кеннеді проголосив короткий комунікат, в якому признає, що совєтська відповідь в справі Ляосу „є корисним кроком в напрямку до мирної злагоди в потенціяльно загрозливій ситуації". Подібну заяву проголосив англійський міністер закордонних справ лорд Гюм.

700,000 осіб взяли участь у Великодній Параді в Ню Йорку

Ню Йорк. — Цьогорічна Великодня Парада по П'ятій Евню в Ню Йорку притягнула менше осіб, як звичайно буває, бо була холодна погода з сильним вітром, який доходив до 32 миль на годину, а короткий час падав навіть сніг, хоч температура доходила до 45-ох ступнів. В римокатолицькій катедрі взяло участь у Службі Божій 5,000 осіб. Те саме було і в протестантських церквах, які всі були виповнені вірними. Цього року в параді взяли участь і демонстранти з організації Квейкрів, які несли плякати, домагаючися атомового розброєння. Між учасниками паради видко було колишнього губернатора Ню Йорку і кандидата на президента Томаса Е. Дюї. Між учасниками паради чути було англійську, французьку, еспанську, шведську, італійську, німецьку та інші мови. На капелюхах жінок було повно квітів. Переважали кольори рожевий і бузкового квіту. Найгарніше одітою жінкою була японка панна Куоко Капеко з Токіо.

Аґенти секретної служби стежать за змовниками, що плянують викрасти Президентову донечку

Палм Біч, Флорида. — 31-го березня часописи й радіові стації принесли вістку про те, що 4 кубинці, прихильники прем'єра Кастра, плянують викрасти 3-річну донечку Президента Кероліну. Пресовий секретар Президента потвердив цю вістку, але додав, що не збільшено числа аґентів секретної служби при родині президента Кеннеді. В неділю 2-го квітня часописи повідомляли, що аґенти секретної служби стежать за тими кубинськими прихильниками Кастра, між якими має бути і одна жінка. Те саме ділялося і в неділю під час того, як Президент із панею Кеннеді був на Богослужбі, частина аґентів охороняла Президентову донечку. В церкві св. Едварда була збільшена охорона Президента. Півурядовий часопис в Гавані „Революсіон" заявляє на першій сторінці, що ця історія „є вповні видумана". Представник секретної служби заявив, що тепер важко буде заарештувати змовників, бо ця справа стала публічною новинкою, і змовники припинять свою заплянований діяльність.

В АМЕРИЦІ

● **Кубинський прем'єр Фідель Кастро** часто висмівав президента Айзенгавера за те, що він любив грати в ґольфа. Те саме робив кубинський прем'єр і тоді, коли до Білого Дому прийшов президент Кеннеді, кажучи, що ґольф, — це „гра багатіїв і неробів, які використовують народ". Але 30-го березня Кастро почав грати в ґольфа, і урядовий часопис помістив про це новинку і фотографії на першій сторінці...

● **70 музикантів,** які грали на інавґураційних балях в пошану президента Кеннеді, ще й досі не дістали платні за свою працю. Демократичний Крайовий Комітет зібрав з цих балів коло одного мільйона долярів. Представник робітничої спілки музикантів заявив, що звичайно за подібні балі платять музикантам із великим опізненням.

● ***Сенатор демократ*** Воррен Маґнусон із Вашинґтону просить президента Кеннеді, щоб наказав федеральним урядовцям їздити американськими кораблями і літаками в подорожах за кордон, щоб не видавати долярів чужим транспортовим фірмам.

● **В тижні,** що закінчився 29. березня, запаси золота ЗДА виносили $17,389,000,000, це значить, що були без зміни в порівнянні з тижнем, що закінчився 22-го березня. Це вже п'ятий тиждень, в якому запаси золота ЗДА не зменшуються, як це бувало давніше.

ПАПА ІВАН XXIII ЗАСУДЖУЄ НАСИЛЛЯ, ЗАКЛИКАЄ ДО МИРУ

Рим. — Вулиці і площі Риму і Ватикану були переповнені в передвеликодні і великодні дні тисячами прочан, туристів і мешканців Риму, які спішили до церков, щоб брати участь в богослуженнях страсного тижня і потім у радісних відправах Великодньої Неділі. Особливо багато, більше як усіма минулими роками, обраховують, що понад чверть мільйона, зібралося було людей на площі св. Петра під час промови і благословення 79-літнього Папи Івана XXIII. Промовляючи до зібраних мас народу, Папа закликав народи і людей усього світу до миру в ім'я Воскреслого Христа, наатавровуючи насилля і несправедливість у сучасному світі, особливо ж тих, що своєю аґітацією, погрозами і криком непокоять світ, сіючи в ньому тривогу і терор, подібно, як це було напередодні смерти Ісуса на вулицях Єрусалиму. Водночас із цим Папа висловив свою глибоку віру в перемогу Христової правди і Церкви в сучасному світі, що пережив багато націй, вояен, сліз і крови. Закінчив свою промову Папа Іван XXIII закликом до утривалювання миру, до боротьби із зрадою, людськими слабостями й особистою та колективною невірністю найбільш освяченим законам життя. Своє благословення для „міста і світу" завершив Папа великодніми побажаннями у 15 різних мовах. Урочисто були святковані Великодні Свята теж і в інших країнах світу. Переповнені були церкви у Варшаві та в інших містах Польщі, найбільше варшавська катедра, де промовляв кардинал Вишинський, який висловив свою радість з приводу масової участи населення у великодніх відправах, не зважаючи на погрози й акцію тих, які хочуть бунтуватися проти Бога. Користаючи із святкових днів, в саму тільки неділю 2-го квітня перейшло із Східньої Німеччини до Західнього Берліну яких 4.000 людей, тікаючи перед комуністичним поневоленням.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНСОЮЗУ ВІДБУВ НАДЗВИЧАЙНІ НАРАДИ

Ню Йорк. — Головний Уряд Українського Народного Союзу, члени якого взяли участь у похоронах свого довголітнього головного предсідника сл. п. Дмитра Галичина, відбув минулої п'ятниці, 31-го березня, надзвичайні наради, вшанувавши пам'ять Покійного, вислухавши звіту про нещасливий випадок, що призвів до його смерти, та розглянувши деякі актуальні проблеми. Наради, що відбулись у приміщенні Народного Дому, відкрив, закликаючи приявних вставанням з місць та хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять сл. п. Дмитра Галичина, виконуючий обов'язки головного предсідника п. Йосип Лисогір. Взяли в цих нарадах участь, крім п. Й. Лисогора, три інші члени Екзекутивного Комітету: заступниця гол. предсідника п-ні Анна Герман, гол. секретар д-р Ярослав Падох і гол. касир п. Роман Слободян, члени Головної Контрольної Комісії: д-р Вол. Ґалан, інж. Вол. Коссар, інж Степан Куропась, п. Петро Кучма і дир. Петро Пуцило, та члени Головної Ради: пп. Богдан Зорич, Дмитро Шмаґала, Іван Кокольський, Тарас Шпікула, Іван Одежинський, Василь Гузар, адв. Анна Чопик, Андрій Джула та Волод. Дідик і ред А. Драган. Гол. радний Мик. Давискиба занедужав не міг взяти участь у похороні, а гол. радний Ярослав Гук і гол. радна п-ні Олена Штогрин взяли участь у похоронах. Звіт про нещасливий випадок, який скінчився смертю гол. предсідника сл. п. Дмитра Галичина склав виконуючий обов'язки гол. предсідника п. Йосип Лисогір, а його доповнили гол. секретар д-р Ярослав Падох, гол. касир Роман Слободян і ред А. Драган. Головний Уряд доручив Екзекутиві приготовити в цій справі детальний звіт на звичайну річну сесію, що відбудеться з кінцем травня ц. р. В дальшому п. Й. Лисогір поінформував про постанови статуту щодо виконування обов'язків головного предсідника на випадок його смерти. Головний Уряд доручив п. Й. Лисогорові виконувати ці обов'язки, згідно з постановами статуту. Розглянено ще ряд організаційних справ, зокрема п. П. Лисогір і д-р Я. Падох закликали приявних, щоб пам'ять покійного головного предсідника Д. Галичина вшанувати ще більшими і наполегливішими організаційними зусиллями на місцях. На тому п. П. Лисогір закрив ці надзвичайні наради Головного Уряду УНСоюзу, висловивши ще деякі побажання та рекомендації відносно підготови до звичайних річних нарад в травні ц. р.

У Києві 145 осіб згинуло внаслідку партацьких публічних робіт

Москва. — Внаслідку погано переведеної розбірки старих домів і перебудови вулиць на передмісті Києва сталася катастрофа, в якій згинуло 145 осіб та ранених було коло 150. Де докладно це сталося і яким способом — трудно дізнатись, бо за старим большевицьким звичаєм совєтські газети і радіо мовчать про всякі катастрофи, нещастя й нещасливі випадки в СССР, стоючи на засадничому становищі, що такі нещасливі події трапляються тільки в „імперіялістичних" державах, як наслідок капіталістичного ладу. Тому це був винятоком, що „Правда України" принесла про це коротку замітку, до якої міністерство закордонних справ у Москві відіслало кореспондента Ассошіейтед Пресс, який просив з'ясування впертих плітох, що на цю тему кружляли в Москві. Ця катастрофа сталась ще 13-го березня ц. р., але виявлено її щойно в минулу п'ятницю. Тисячі тонн землі обсунулись, зірвали провізоричну греблю, і внаслідку були просто зметені з поверхні землі 22 мешкальні доми. Названий комуністичний часопис признає, що керівники тих міських публічних робіт допустились „важкої помилки" й „порушення технології".

Віце-президент Джансон виїхав у важливу закордонну подорож

Вашинґтон. — Віце-президент Линдон Б. Джансон 1-го квітня відлетів в першу свою подорож за кордон, під час якої він відвідає кілька країн в Африці та Европі і конферуватиме про різні важливі проблеми. Спочатку пляновано, що віце-президент відвідає тільки колишню французьку колонію Сенеґаль, яка в понеділок 3-го квітня відзначає свою незалежність. Пізніше поширено плян подорожі: Джансон відвідає Женеву, де конферуватиме з представниками ЗДА на роззброєневій атомовій конференції Артуром Г. Діном. З Женеви поїде віце-президент до Парижу, де зустрінеться з емеритованим генералом Джеймсон М. Гейвіном, який є амбасадором ЗДА до НАТО, і з генералом Лорісом Норстедом, командантом військ Північно-Атлантійського Порозуміння. Секретар оборони Роберт Мек. Намара додав до пляну подорожі віце-президента відвідини Еспанії, де Джансон має перевести інспекцію американських військових баз в тій країні. З Джансоном поїхали, крім його помічників, представники Корпусу Миру, які вивчають умови праці членів цього Корпусу в африканських державах.

У СВІТІ

● **В Західній Німеччині** прокуратура виготовила акт оскарження проти арештованого 28 жовтня минулого року парляментарного посла й члена комісії військових справ, 61-річного соціял - демократа Альфреда Френзеля, як проти комуно-чеського шпигуна. Водночас закидається йому, що він ще в 1954 подав фальшиві дані з свого життєпису та що на шпигунській службі в комуністів стояв від 1956 року. Ця справа викликала велику сенсацію в Німеччині і зменшила виборчі шанси соціялістів.

● **На Женевській атомовій** конференції представники ЗДА й Англії заявили большевикам, що вимога Москви, щоб вона мала право „вета" проти кожночасної провірки міжнародньою контрольною комісією, чи не переводяться засекречені атомові досліди, внеможливить взагалі осягнення порозуміння. Женевська конференція відбула вже 282 засідання і в мин. четвер перервала наради на 4 дні з уваги на латинський Великдень.

● **В Ірляндії** революціонери з т. зв. Ірляндської Республіканської Армії, які борються за з'єдинення обох частин тієї країни, висадили в повітря митну станцію по стороні Ульстеру, себто Північної англійської Ірляндії, та обстріляли з засідки авто, що наспіло з поліціянтами.

● **У Баґдаді,** столиці Іраку, відбулись в минулому тижні демонстрації проти тамошнього диктатора, генерала Абдуль Карім Кассіма, який прийшов до влади у кривавій революції 14 липня 1958 р., коли вбито короля Фейсала II, у всіх його міністрів та весь королівський двір. В іракській пресі не було ні згадки про ці останні демонстрації. Уряд проголосив військове поготівля і наказав примусову здачу всієї зброї, що її мають цивільні особи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Дальші переговори у збросніи

Президент Кеннеді зголосив у вівторок минулого тижня, 28-го березня ц. р., звернення до Конгресу в справі нового бюджету оборони, з деякими поважними змінами в бюджеті, що його вніс був президент Айзенгавер, і з вимогою — підвищити загальну суму на військові цілі ЗДА з запропонованих $41.840.300.000 до $43.794.300.000. Іншими словами, президент Кеннеді зажадав круглo два більйони долярів більше для військового бюджету на рік 1961/62. У вступі до свого звернення та в першому розділі, що трактує про „Основну оборонну політику", Президент покликався на сучасний стан „зростаючої небезпеки та існуючих надій". Водночас, потверджуючи основний політичний принцип всіх американських урядів від кінця останньої світової війни, згідно з яким збройні сили Америки існують тільки для оборонних цілей і ЗДА не вживуть їх для першого удару проти ворога, президент Кеннеді декларував свою вірність, так би мовити, військово - політичній філософії Д. Д. Айзенгавера: рахуючись з загрозливою можливістю несподіваної атомової атаки на ЗДА збоку СССР — треба мати таку збройну силу, щоб тою її частиною, яка залишиться незаторкненою і незнищеною, можна було завдати ворогові смертельного протиудару.

У детальному розгляді запропонованих президентом Кеннеді змін у військовому плянуванні на найближчий рік є численні проєкти, які знайшли двоякий відгук у коментарях фахівців: одні хвалять, другі критикують, і ці суперечки напевне будуть віддзеркалені в конгресових дебатах. Так, наприклад, найголосніше залунали голоси критики проти зредукування президентом Кеннеді розбудови далекосяжних бомбардувальників із 12-х до 4-х та скасування 52-х існуючих в ЗДА військових споруд, вишколу вань і будинків плюс 21 бази за кордоном. Президент пояснює, що ті бази перестарілі й по суті для військової стратегії безвартні, зате коштують Америці (тільки згадані 52 американські станиці) 220 мільйонів річно. Очевидно, що з цим в'яжеться проблема затруднення багатьох тисяч цивільних осіб, які втратять працю, потреба відповідної зміни стратегічних плянів, врешті навіть проблема престижу окремих міст, де мають бути скасовані військові бази. Але заощаджені суми мають піти на інші військові цілі, особливо на розбудову атомовопідводних човнів, на загальне збільшення війська на 5.000 осіб, на створення окремих рухомих формацій для партизанських боєн і т. д., з загальним — як сказано — підвищенням видатків на ці різні цілі ще на два більйони.

В той самий час, у минулий вівторок і середу, відбувалось у Москві нове комуністичне збіговище, яке становить тему окремого коментаря. Тут згадаємо тільки сутню постанову того московського з'їзду: збільшити збройні сили очолюваного Совєтським Союзом комуністичного бльоку. Маловажними є аргументи, що їх подає московський комунікат, проголошений каприкиді отих нарад комуністичних головачів. Головна і єдино важлива річ — це факт, що весною 1961 року, після приходу до влади нового уряду в ЗДА і всіх совєтських деклярацій про мирне співіснування, поруч із усім шумом про конечність „тотального і генерального міжнародного роззброєння", продовжуються міжнародні перегони і зброєнні, що виявляються в рекордних, небувалих до цього часу за всю всесвітню історію, військових бюджетах. І хоч правдою є, що ніхто не хоче війни, проте ще голоснішою правдою є те, що у світі панує така хронічно-напружена міжнародна ситуація, що треба — зброїтися. А що нема ніяких виглядів, щоб те напруження минулося, то й перегони у зброєнні будуть продовжуватись. Як довго?!

Замість перемир'я — відкриття нового фронту

Скликана до Москви конференція Політичного консультативного комітету держав-членів Варшавського пакту, що в ній брали участь також нібито як обсерватори представники комуністичного Китаю, Північної Кореї і Зовнішньої Монголії, тривала — проти всіх очікувань — всього лише два дні, 28 і 29 березня ц. р. Як скоро з'їхалися на ці наради перші секретарі компартій всіх держав Варшавського пакту — Совєтського Союзу, Польщі, Східньої Німеччини, Мадярщини, Чехо - Словаччини, Румунії, Болгарії й Альбанії — так же скоро й роз'їхалися, мабуть тому, що ця „консультативна" конференція, замість розглядати і оговорювати актуальну міжнародну ситуацію, обмежилася короткими рапортами совєтських сателітів перед централею міжнародного комунізму і вислуханням чергових інструкцій та директив.

Усі сподівання й комбінації західніх політичних і пресових коментаторів, навіть їх передбачення, що московське „наради" держав - членів Варшавського пакту займуть якесь становище до актуальної справи Ляосу в напрямку замирення в цій країні, що вони вирішать справу зменшення совєтських збройних сил у деяких країнах Середньої Европи, виявилися даремними. В заключному комунікаті московських нарад лише коротко згадано Ляос поряд з Конгом, Альжиром, Анголею і Кубою, що провадять, мовляв, визвольну боротьбу проти колонялізмів, а всю увагу звернено на відкриття „антиімперіялістичного" фронту в самому серці Европи — у Німеччині. Не було під час нарад ніякої мови також про зменшення совєтських збройних сил у сателітних країнах, а навпаки, „вирішено" там „посилити оборонну спроможність" держав Варшавського пакту, збільшуючи їх збройний потенціял і, ясна річ, кількість совєтських збройних сил на їх територіях.

Щоб прикрити якимось претекстом це виразне творення нового вогнища воєнного напруження, і то в Европі, всю увагу під час нарад і в комунікаті присвячено „агресивним плянам західніх імперіялістів", що, мовляв, не покладають рук у своїх намаганнях створити із Західньої Німеччини „великий розсадник воєнної загрози в Европі". Згідно з явно перекрученими ствердженнями в цьому комунікаті, це не комуністи продовжують свої перегони в зброєнні і не держави комуністичного бльоку поширюють свої мілітарні готування, розбудовуючи військові бази і нагромаджуючи в них ракети та атомову зброю, але роблять це „...імперіялістичні держави — члени НАТО і їх агресивних мілітарних пактів". Цим же й випраздано конечність дальшого посиленого озброєння держав Варшавського пакту і здійснення заходів, що їх уже кілька років добивається Москва, а саме — викинення невигідних їй і східньо-німецьким комуністам західніх союзників із Берліну і створення з нього „демілітаризованого міста", що в дійсності було б оточене комуністичним довкіллям і віддане від будь-яких зв'язків із Заходом.

Така відповідь „миролюбно-коекзистенційної" Москви на вимоги і пропозиції Заходу, особливо ЗДА й Великої Британії, припинити збройні дії в Ляосі. Зосередивши свій черговий наступ на Берлін і Німеччину, комуністичний бльок доб'ється без труду дальших перемог у Ляосі і встановлення в тій країні уже не нейтрального, але таки прокомуністичного чи й комуністичного уряду.

ЙОГО ПАМ'ЯТЬ МІЖ НАМИ БУДЕ ВІЧНА

(Слово ред. А. Драгана біля домовини сл. п. Дмитра Галичина)

Все йде, все минає і краю немає... У цьому чарівному, величанському калейдоскопі, що його встановила совершенна Божа премудрість та якому на ім'я природа, відбувається невпинний рух, все плине, все міняється. День чергується з нічию, весна і літо з осінню і зимою, добро зі злом, радість зі смутком, життя зі смертю. Воля Ти єси, Господи, і дивний во ділах своїх.

Ніхто з нас на цьому світі не є власником свого життя. Ми дістаємо його з ласки нашого Творця тільки в дочасне користування і для кожного настає день, в якому треба з оцим життям розпрощатись і з нього розрахуватись. Для одного цей день приходить пізніше, для другого раніше, але приходить для всіх неминуче і невмолимо, бо невмолимі є закони природи.

Такий день настав і для Того, що впродовж довгих років був першим між нами, для блаженної пам'яті Дмитра Галичина. Настав, у нашій людській оцінці, передчасно і несподівано. Але вже таке було життя Покійного, що він кожного дня і кожної години мусів бути приготований, що його покличуть до звіту. Ми знаємо і віримо, що він був приготований і до цього останнього звіту не перед Конвенцією Українського Народного Союзу і не перед Конгресом Американських Українців, але до звіту перед Всевишнім Творцем неба і землі, до останнього розрахунку за своє дочасне життя.

Також і ми, його співпрацівники, не станемо вже до звіту перед ним. Не скажемо йому рано, що все готове до праці, і не скажемо йому ввечері, що працю успішно закінчено. Про життя і заслуги Покійного сказали і ще скажуть інші. Але, закн сира земля закриє його домовину, ми повинні і хочемо перед ним востаннє зарапортувати, що нам і дальше в нашому дочасному формуванні життям присвічуватимуть ті високі ідеали, які присвічували нам спільно, та що ми дальше змагатимемо до тієї великої мети, до якої змагали спільно з ним і під його проводом. Тим то і пам'ять про нього буде між нами вічна.

М. Чировський

ФЕДЕРАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ І НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

Коли б ще й мав дехто якісь сумнів щодо різниць у господарських програмах демократів і республіканців, то заява нового демократичного уряду ЗДА такі сумніви остаточно мусіла б розвіяти. А саме — уступаючий республіканський уряд взяв цього року заповідав можливість збалянсування державного бюджету із надвишкою приблизно понад видатками до 1.6 більйона долярів. Республіканці вірили, що рецесія буде легкою та короткою і що зріст національної економіки дозволить на таку надвишку.

Аж от останнього тижня президент Кеннеді дав зрозуміти американській спільноті що не тільки не буде бюджетової надвишки і збалянсування бюджету, але, навпаки, треба сподіватися державного дефіциту, тобто, фінансового недобору у висоті 5 більйонів долярів, значить і збільшення державного боргу, що уже доходить до 290 більйонів долярів, не включаючи боргів стейтових та локальних урядів. Президент Кеннеді заповів багато плянів під час виборчої кампанії, і тепер береться до їх реалізації.

Республіканці і кандидат на президента, Ричард Ніксон, підкреслювали, що пляни Джана Кеннеді багато коштуватимуть, і що по суті Америка на такі видатки не може собі дозволити. Відповідь Кеннеді була проста: збільшена продуктивність і зріст економіки дадуть можливість фінансувати ці пляни „нових обріїв" без небезпеки інфляції і заборгованости. Однаке в цій хвилині виявляється, що це річ неможлива. Заповідаючи 5-більйоновий дефіцит, замість 1.6 більйона надвишки, тобто збільшення федеральних видатків майже на 7 більйонів понад бюджетові передбачення попередньої адміністрації, демократи кажуть, що республіканці були занадто оптимістичні в оцінці продуктивности економіки, яка зазнає поважної рецесії.

Серед збільшених федеральних видатків за плянами президента Кеннеді являються такі позиції: продовження допомоги безробітним на тринадцять тижнів, що стало вже законом; допомога у висоті 394 мільйонів долярів індустріяльним округам, що довшинну терплять від ринкової знижки; допомога сільському господарству, заплянована на 478 мільйонів долярів; допомога для шкільництва на 500 мільйонів долярів; допомога дітям безробітних, у висоті 215 мільйонів; додаткові видатки на військові цілі близько 2 більйони і т. д. Справа збільшення видатків на зброєння займає тут поважну позицію, хоч переважають тут т. зв. „добродійні видатки", що перетворюють характер американської економічної структури в т. зв. „економіку добродійности" (Welfare Economics), в якій губиться до деякої міри традиційні американські принципи вільної ринкової розгри сил.

Консервативні, республіканські й індустріяльні кола гостро критикують цей напрямок, називаючи його „задніми дверима в соціялізмі". Розуміється, що така критика посунена задалеко, але не позбавлений слушности інший аспект опозиції до економічно - соціяльної політики „нових обріїв". А саме — в області відносно лагідної економічної знижки немає потреби в широкій дефіцитовій фіскальній політиці. Деякі республіканські сенатори недавно заявили, що економіка ЗДА входить у довгий період дефіцитного федерального бюджету і баллансу, які згодом приведуть до ще більшої заборгованости американського народного господарства з усіма її від'ємними прикметами, як брак еластичности фіскальної політики, великі кошти збільшених відсотків від державної позики і т. д.

Чи дійсно є якесь серйозне оправдання для збільшених дефіцитних видатків федерального уряду? Щоб відповісти на це питання, треба насамперед проаналізувати сучасне

(Закінчення на стор. 4-ій)

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕД ВИБОРАМИ ДО ПАРЛЯМЕНТУ

Мюнхен. — Вибори до федерального парляменту Західньої Німеччини призначено на 17-го вересня. Уже нетепер визначенням цієї дати в пресі та на політичних сходинах проблема виборів до парляменту жваво обговорювалась і різні партії та окремі визначні діячі укладали свої „гороскопи" щодо висліду боротьби за політичну владу. Кожна партія, навіть найменша, з зрозумілих причин висловлює певність у своїй перемозі, або, щонайменше, твердить про значний приріст голосів для себе в майбутніх виборах. По суті — можна говорити про три партії, як поважних конкурентів в осінніх виборах: Християнсько - Демократична або Християнсько - Соціяльна Унія (партія прем'єра Аденауера), Соціял-Демократична Партія і Вільна Демократична Партія (партія недавнього президента республіки Гойсса).

Нові вибори до парляменту Німеччини відбудуться в ситуації зміненій супроти останніх виборів 1957 року. Чотири роки тому найбільша опозиційна партія Західньої Німеччини — соціял - демократія — мала ще ілюзії, що переговорами з Москвою можна буде дійти до об'єднання зоїрваної території Німеччини, мовляв, коли б Німеччина стала нейтральною між Східом та Західньою коаліцією, тоді Москва дозволила б перевести вільне голосування в Східній Німеччині і вивела б із так званої Німецької Демократичної Республіки своє військо. Тому соціял - демократична партія Німеччини вела пропаганду за нейтральність своєї країни і вихід Західньої Німеччини із НАТО. Тепер ілюзії нейтралізму минулися. Навіть „апостол нейтралізму", прем'єр Індії Неру мусить шукати підпори проти комуністичної агресії Китаю з західніх великодержав. У своїй теперішній політиці Німеччина тісно зв'язана з демократичними державами Заходу, бо кожному ясно: тільки цей союз дає гарантії для Західньої Німеччини проти агресії зі Сходу.

Наслідком „нейтралістичних" своєї позиції між двома блоками великодержав світу німецька соціял - демократія не могла знайти прихильного відгуку в більшості німецького народу, і партія Аденауера здобула в минулих виборах до парляменту абсолютну більшість. Цю поразку прийняли провідники німецької соціял - демократії близько до серця. 1950 року вони в основі переглянули свою програму, взявши на увагу „депролетаризацію" народних мас у Західній Німеччині: переважна більшість тут, як не матеріяльним станом, то самопочуттям наближається до середньої кляси. Воно не ганяється за мріями, як будуть жити люди через 200 років, а хоче жити в своєму житті певні матеріяльні здобутки.

Чи вдається соціял - демократам притягнути на свій бік ті верстви суспільства, що віддавали голоси партії Аденауера, — це велике питання. На боці Аденауера стоять безперечні господарські досягнення, якими може пишатися Західня Німеччина — бурхливий розвиток індустрії, соціяльна опіка на високому рівні, розквіт сільського господарства, ліквідація безробіття. Також і закон інерції стоїть за Аденауера, мовляв, нащо шукати іншого візника, коли дотеперішній виправдав довір'я?

Але є й такі аргументи, які промовляють за зміну політичного проводу в Західній Німеччині. Коло партії християнських демократів збіралися не тільки переконані демократи, але також колишні нацисти давали свої голоси цій партії. В державному апараті „денацифікації" прихильники Гітлера займають різні посади, і вони не хочуть переживати нової „чистки", коли б до влади прийшли соціял - демократи. Ці впливові колишні нацисти не допускають до вищих щаблів у державному апараті молодих людей, які виросли після другої світової війни і виховались в дусі погорди до гітлерівського режиму, диктатури і звірства. Це молодше покоління, не мавши надії пробитися вгору під владою Аденауера, піде за соціял - демократами або за Вільною Демократичною Партією. Чи ці голоси можуть надщербити більшість Християнсько - Демократичної Унії — не можна сказати напевне. Однак приріст голосів опозиційних партій буде можливий.

З позицій міжнародної політики зміна проводу в Західній Німеччині мала б одну велику вигоду: підсилення фронту проти большевизму. Москва атакує Аденауера як „гітлерівця", „мілітариста" з доби Гітлера — Брандтові, Олленгауерові та іншим соціял - демократам ніяк не можна приширити „фашизму", бо саме непримиренністю супроти режиму Гітлера примусила їх іти на еміграцію після 1933 року.

П. А.

ПЕРЕМОГА

Як спалахне серце кволе
Палом страчених надій,
Я прийду до тебе, доле,
На страшне криваве поле,
На останній смертній бій.

Все одно я маю рану,
Рану смертного жалю,
Так на бій я сміло стану,
Гучно висловлю догану,
Хоч тебе і не зломлю.

Я не гнусь, мов раб,
під гнітом,
Доле, мачухо лиха,
Знай, — з тобою,
з цілим світом,
Я поборюсь з лицем одкритим
Проти злости і гріха.

Смерті в очі я загляну,
Жах могильний я стерплю,
Все одно, я маю рану
Нестерпучу, нездоланну,
Рану смертного жалю.

ГРИЦЬКО ЧУПРИНКА

Юрій Тарковuj

ГОСПОДАРСТВО ЮГОСЛАВІЇ

Призначення Кеннена послом до Югославії вказує на те, що ЗДА глибоко цікавляться цією країною. Очевидно, Америка і далі допомагатиме матеріяльно Тітові, хоч він раз-у-раз виступає проти цілого Заходу. Рівночасно західні спостерігачі вказують на те, що Югославія під економічним оглядом добилася розмірно великих успіхів, і навіть добачають в цих успіхах доказ того, що управлена комуністична економіка в певних умовах, в умовах звільнення від московського визиску, може мати осяги навіть більші, як вільні країни.

Незрозуміння справжньої ситуації є причиною неправильних висновків. Від 1953 року зріст югославської промислової продукції справді становив приблизно 13%. Це значно більше, як зріст продукції в будь-якій сателітній країні. Але треба взяти до уваги такі моменти: в останніх десятках роках ЗДА витратили для Югославії понад один мільярд долярів, що для такої відносно невеликої країни є величезною сумою. Подруге, і це найважливіше: треба мати на увазі, як і в чому виявляється економічний розвиток, бо самі відсотки часто заводять в блуд.

Якщо, для прикладу, в якійсь комуністичній країні, скажімо, минулого року випродуковано 1.000 особових авт, а цього року вже 2.000, то це означає зріст продукції на 100%, дармащо в тій країні і далі катастрофальна брак авт. В такий спосіб реклямують комуністичні країни свої успіхи, доводячи, що їхній економічний зріст куди швидший, як країн Заходу. При цьому вони замовчують факт, що менший відсотковий зріст продукції тих чи інших товарів у західніх країнах є звичайно наслідком того, що населення цих країн забезпечене товарами. Отож, хоч зріст продукції в Югославії значно вищий, як у сусідній Італії, життьовий рівень в Трієсті далеко вищий, як в Югославії. А Італію не можна назвати багатою країною, і ніяк не можна сказати, що мешканці Трієсту користуються високим життьовим стандартом.

Так само з сільськогосподарською продукцією. В 1959 році уперше комуністична Югославія не мусіла купувати харчі за кордоном, передусім в ЗДА. З цього приводу Тіто наробив багато пропагандивного галасу, і в багатьох т. зв. нейтральних країнах повірили, що комуністичне сільське господарство може добитися великих успіхів. І тут, як в промисловій продукції, фактичні дані заводять в блуд, бо до приходу комуністів, у передвоєнних роках, Югославія взагалі не купувала харчів за кордоном, а, навпаки, експортувала свої сільськогосподарські продукти до різних держав Европи. Крім того ситуація в цій ділянці покращала в Югославії тому, що декілька років тому Тіто припинив і колективізацію і дозволив селянам виступати із колгоспів, як вони собі цього бажають.

З другого боку треба пам'ятати, що хоч населення Югославії дуже бідне в порівнянні з населенням Італії чи маленької Австрії, зате воно багате в порівнянні з населенням Болгарії чи Мадярщини. Як стверджують західні туристи, в Югославії люди краще одягнені і мають більше харчів, як у згаданих двох комуністичних країнах. Це знову ж тому, що в Югославії панує тільки один експлуататор: югославський національний комунізм. В Мадярщині і Болгарії, крім місцевих комуністичних визискувачів, є ще й другий експлуататор — комуністична Москва.

Д-р Богдан Кузьма

ЖОРСТОКИЙ МАРШ ЧУМИ ПРОТЯГОМ СТОЛІТЬ

(2)

Наприкінці 1346-го року та на початку 1317-го року чума вибухла із демонічною силою в Сицилії, принесена 13-ма венеційськими галерами, які стояли в Сицилійському порті. Через рік після того вона спустошила Фльоренцію, про що згадує Боккачіо у вступі до свого славетного „Декамерона". Далі перекинулась вона до Еспанії, Німеччини, Англії, Австрії та Польщі (1349 р.).

В 1350 р. вибухла вже в Гренляндії та Ісляндії, щоб в 1351 - 52 рр. появитися на Московщині. Заставши свої жертви цілковито безрадними та безборонними, вона, самозрозуміло, викликала величезну паніку. Її представляли як Божу кару за гріхи, хоч часом дошукувалися причини її появи в собаках, модних одягах чи проституції. У численних випадках обвинувачували жидів в затруюванні води в криницях, що в результаті приводило до погромів (Хілон над Женевським озером — 1308 р.). Жидівські погроми набирали поширення в таких містах (Страсбург, Магдебург, Відень, Менськ та деякі міста в Італії, Франції і Англії), що Папа Климентій VI мусів видати із тієї причини дві були в їх обороні. Водночас становище зайняли монархи Карло IV та князь Альберт Австрійський.

Настають часи інтенсивного релігійного фанатизму: спонтанно творяться процесії покутників, що, співаючи молитви, мандрують з міста до міста та бичують себе до крови дротяними й гайками. Хрести, що їх покутники несли на чолі походів, можна бачити по европейських музеях. Через те, що самі покутники розносили чуму, уряди міст взялися енергійно поборювати цю форму фанатизму, а Папа Климентій VI заборонив їх під загрозою екскомунікації. У місті Відні нараховали в 1349 р. 30.000 жертв чуми, а місцева легенда оповідає про „Pest-Jungfrau", яка літала понад містом розсіваючи отруту. У Парижі нараховано було 80.000 жертв, в тому числі 2 члени королівської родини. В Англії вигинула від цієї пошесті в XIV ст. половина її тодішнього населення.

У 1353 р. чума тимчасово зникає з Европи, щоб вертатися назад в досить частих інтервалах та більш або менш вірулентних формах.

З тих часів маємо численні „наукові" праці лікарів, що були свідками пошестей. Еспанські, французькі, італійські, німецькі та арабські автори пробували виясняти пошесті законами астрології, напр. нефортунною констеляцією плянет, атмосферичними явищами чи землетрусами. Панувала тенденція шукати розв'язки в творах Гіппократа, Галена та Авіцени. Тільки один арабський лікар висунув теорію інфекції. За це його ув'язнено, а пізніше страчено, бо така теорія не погоджувалася з наукою Корану. До позитивних явищ того часу належить організація карантани у Венеції в 1348 р., що зобов'язувала всіх купців, які прибували зі Сходу. (Кварантана тривала 40 днів — назва походить від італійського слова „кварантa" — сорок).

Чума спричинила величезну шкоду не тільки на економічному, але й на культурному полі. Напр., в Оксфорді число студентів упало тоді із 30.000 до 6.000. Дуже багато жертв було також серед тодішнього клиру: в роках 1348 - 49 померло на чуму 10 кардиналів (із загального числа 28), 26 митрополитів (із 70), та понад 200 єпископів. По першій епідемії чуми в Европі в XIV ст. прийшли численні інші, що їх 4 століття лютували в Европі, залишаючи після себе глибокі сліди в літературі, архітектурі та мистецтві. Тодішнє мистецтво відзначає похід чуми численними творами.

Також церкви декорують себе різьбами та образами такого роду (напр., „Чума" Рафаеля). В німецьких країнах будується т. зв. „Пестзойлен" — стовпи, довкола яких під час епідемії вдень і вночі під удари дзвонів ходять процесії з благальною піснею та молитвами. Ще й досі можна бачити у Відні такий стовп, що становить собою страшне „мементо морі". Назагал Австрія мала більше чумних епідемій, як Німеччина, мабуть з причини сусідства Італії.

Хроніки згадують ще про значні епідемії чуми у Відні в роках 1679, 1691, 1709. Остаточно вона зникає з тієї наддунайської столиці в 1714 р., забравши в сумі 120,000 жертв — та діставши почесну назву „Мортус Вієнсіс". Переконливим „мементо" є у Відні також тисячі людських кісток під катедрою св. Стефана, — там під час одної із епідемій складали трупи з причини браку місця на цвинтарі.

Женева відзначається фатальними роками 1530 і 1545. Венеція — 1545-47 (50.000 жертв — четверта частина всього населення міста), Медіолян — 1576 (17.000), Неаполь та Рим — 1656 р., Ліон — 1643 р., Марсель — 1720 р., Москва — 1771 р. Після кожної епідемії ростуть по католицьких містах численні церкви св. Себастіяна, охоронця від чуми.

Цікава історія постання відомих у Німеччині та цілому світі містерій-вистав хресної дороги та мук Христа. Таку виставу вперше в 1633 р. влаштували мешканці малого міста Обераммергау в Альпах, і дотепер щодесятий рік із вдячности за чудодійне перебуття епідемії цю виставу поновлюється. Гамбург, велике портове місто, відзначає в 1350-1714 рр. аж 17 епідемій чуми. Чи не найбільш вимовним для тих часів є новорічне побажання одного незаможного студента теології, який, стараючись про стипендію, бажає упраді міста з нагоди нового року: „...щоб міхір роки чуми минаймні ще один рік оминали це добре місто".

Широко відомою була епідемія в Лондоні 1665 р., докладно описана очевидцем, англійським письменником Даніелем Дефо в книжці „Історія великої чуми в Лондоні".

Нарешті треба згадати клясика американської літератури Едгара По, який використовує тему чуми в своєму оповіданні „Маска червоної смерті".

Про чуму в Україні маємо багато згадок у нашому фольклорі. Дуже мальовничо згадується вона в творах Тараса Шевченка. Передусім належить звернути увагу на факт, що розносили її по Україні дуже часто чумаки, які їздили по сіль до Криму, тодішнього вогнища чуми. Звідсіль подібність цих двох слів: „чума" та „чумак". Очевидно, що татарські наїзди на Україну також приносили з собою більші або менші епідемії. Торгівля із Кримом була сполучена з небезпекою в поширенні

(Закінчення на стор. 4-ій)

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

З Каліфорнійської хроніки

Українське церковне життя

В минулому році українське церковне життя дуже тут пожвавилося. В Лос Анджелесі є три українські парафії, дві православні і одна гр. католицька. Найбільша з них, — це українська католицька церква Зачаття Пресв. Діви Марії. Вона має двох священиків, пароха о. М. Колтуцького і старенького отця Винницького, що відбув вже півсторіччя свого священства. Завдяки о. Колтуцькому минулого року парафія відкупила від американців церкву у мережі Голівуду враз з суміжною реальністю, на якій є 6 домів за $ 115,000. Говорять, що „як охота, то й робота", і саме в тім часі, як перебудовувано новонабутий Український Народний Дім, громада позволила собі ще й на церковне купно. Пішла завзята праця і в Народнім Домі і в церкві, в впарі з тим і жертвеність в грошах, на церкву зложено готівкою $ 18.000, а з тим, що мали заплачено $ 65.000. Ще мають на продаж дім, де раніше була церква і рухлива, завзята церковна громада, влаштовуючи різні імпрези, спільні обіди, пікніки і ін. (з самого базару мали чистого $ 2.000), скоро позбудеться боргу.

Церква гарна, простора і як служено першу Богослужбу, то була вщерть заповнена. При парафії є хор, який із приїздом сюди диригента капелі бандуристів п. В. Божика не тільки відновлено, але й пожвавлено і виступав вже цей хор на Листопадовому Святі, влаштованім Українським Культурним Осередком.

Православна церква св. Андрія Первозванного, де настоятелем є о. А. Мірощенко, за за останній рік багато доповнилась прибулими з інших стейтів, або з інших країн. Між прибулими є і добрі співаки і зорганізовано гарний мішаний хор під вмілою диригентурою знаного п. Д. Якубенка. Цей церковний хор виступав вже на Сорокріччю Зимового Походу, на Святі Державности та Шевченківському Святі і гарно себе зарепрезентував. А тепер з хором української католицької церкви готовляться до спільного виступу в столітніх Шевченківських святкуваннях.

Святоандрієвська церква на дуже гарнім місці, в межі з великим парком, на гірці з прекрасним видом на місто, гейби Андріївський Собор у Києві. Вона стала замала, (це мешкальний дім), громада заходиться поширити її, але немає фондів, бо тяжіє ще й борг купна 7 років тому.

Друга православна церква св. Володимира, що в сусідстві з Українським Народним Домом, це властиво перша українська церква в Каліфорнії ще від 1946 року. Ця парафія стоїть на ґрунті визнання української автокефальної православної церкви, відродженої Всеукраїнським Собором у Києві 1921 року за митрополита Василя Липківського. Парафія має двох священиків, о. П. Маєвського та о. О. Лімонченка, які обслуговують ще й інші, до них приналежні парафії в Сан Дієґо і в Сан Франціско, ця остання на днях набула вже й власний дім на церкву.

Святоволодимирівська парафія невеличка, але рухлива і жертвенна, завдяки о. П. Маєвському, який вкладає там багато труду й енергії. Імпрези, пікніки, пожертви на будівельний фонд, всім тим керує в першу чергу настоятель. За останніх кілька місяців доповнено фонд ще $ 6000 так, що готівки є $ 32.000 і весною починають будувати нову церкву, не в модерному, але в українському стилі. Парафія має власну площу, на якій раніше побудували будинок, в якім є мешкання священика, заля і приміщення для церкви, а біля того будинку буде нова церква.

При парафії є власний хор, що виступав на телевізії з колядками і співає при літургіях та на своїх імпрезах, уживаючи тільки українських композицій Стеценка, Леонтовича, Кошиця і т. д. При парафії існує своя „Рідна Школа", де в суботи відбувається навчання, а також недільна школа, де навчають дітей катехизму і релігії. Школа влаштовує свої національні свята, зокрема Шевченківські, молодь має свій струнний секстет, з яким виступає.

Союз Українок

Коли вже так йдемо по черзі, то не годиться оминути жіночу організацію, бо, як то в нас кажуть, „жінка тримає три угли хати, а чоловік один".

Фактично, як 1957 року основано тут новий відділ СУА ім. О. Кисілевської, то пані взялися до праці, що „аж курилося". А ще мали під собою танцювальну групу „Калина", що виступала то у шкільних фестивалях, то у інтернаціональнім інституті, крім своїх імпрез. Пригадуємо собі покази ноші, доповіді, як „Роля жінки в світі", або „Краса українського орнаменту", авторські вечори, як Яр Славутича, Ганни Черінь, свята матері і інші виступи. СУА взявся до роботи, яку деінде виконує „Самопоміч", цебто посилає пачки залишенцям у Польщі, в Югославії, помагає Лемківщині, допомагав Українському Культурному Осередкові при влаштуваннях імпрез, а минулого року пожертвував $ 100 на Народний Дім. Годиться згадати тільки ще про зустріч СУА з письменницею І. Книш, але шкода, що вона відбулася в вузькому крузі.

Український Народний Союз

Відділ УНСоюзу має майже півторасотки членів. В річних зборах майже затверджено було той сам уряд з п. М. Новаком у проводі, хіба що підписаного було обрано на заступника голови. Відділ був влаштував забаву „Радість весни", а з приходу дав $ 300 на Український Народний Дім. Позатим збирається вкладки і очікуємо нових річних зборів.

Український Робітничий Союз

У своїм осередку і на місцях у відділах обходжено минулого року золотий ювілей, цебто 50-річчя УРСоюзу. Тутешній відділ 268 спробував окремою забавою відмітити ту подію. Шкода, що була невдача. Управа Українського Культурного Осередку удалася була 1959 року і до УРС за пожичкою на перебудову Народного Дому і позичку обіцяно уділити, якщо буде оснований новий відділ УРСоюзу з певним числом членів. Так почато організувати другий відділ, що прийняв назву ім. Івана Франка і який поволі, але певно розростається.

Побіч Союзів багато членів належать і до Провидіння, але на шестимільйонову метрополію Лос Анджелесу їх небагато, зглядно всі вони ще не охопили організаційно всіх українців, що тут живуть.

Вояцька організація

Відділ ОбВУА існує тут від початків оснування ОбВУА і перебув добрі і лихі години. По довгім переломі відбуто мин. року збори і перевибори. Щороку відділ занимається збіркою на інвалідів, та на спілку з Українською Централею влаштовує Свята Героїв. Власними силами відсвяткував Сорокріччя Зимового Походу. Минулорічне Свято Героїв не відбулося по традиції спільно з Централею, бо виникли непорозуміння з приводу портретів Героїв. Члени відділу взяли участь у обох Святах Героїв, влаштованих Українською Централею і православною церквою.

Назагал члени відділу належать до всіх тут існуючих організацій і дають великий вклад роботи в цілій громадській діяльності.

А. Вусик

З життя Громад і Організацій Клівленду

(Культурна хроніка)

Виступ бандуристок. — У неділю, 27 листопада мин. року, в залі Лінкольн Гайскул Авдиторіюм виступила з концертом Капеля Бандуристок із Дітройту міста, що славиться американськими автами всіх родів і українськими бандурними капелями обидвох родів.

Ансамбль, знову під мистецьким проводом Петра Потапенка, цим разом мусів боротися з „чендікепом" грипи (більшість альтів була на листі недужих) і втоми дорогою, виступом (та вечорницями) у Йонгставні попередньої днини.

Не зважаючи на ці перешкоди, хор залишив миле враження. Росли серце й душа від бадьоро настроєвих „Контра спем сперо" (до слів Лесі Українки) й повстанської „Тебе нема і я страждаю" (обробок П. Потапенка), а вже в справжній „рахманний" настрій вколисала слухачів незрівняна закарпатська „Ходила я по садочку" (чому б не назвати її найкращою гагілкою України й цілого світу?!...) і грузинська „Суліка".

Асом серед солісток була Валентина Биковець, зараз одним духом з нею треба відмітити Галину Футалу, з якою автор цих слів мав честь особисто ... посваритися, Марійку Білик і інших.

Наші громади й організації повинні анґажувати до себе на виступи цей романтичний ансамбль і тим допомогти вдержати його при житті.

Свято Миколая. — Було їх, цих свят, насправді аж чотири: два молодіжні — пластове й сумівське, перше з постановкою сценки Лесі Храпливої, друге із сценкою проф. Володимира Радзикевича, та два бизнесові — в кредитівці і Українській Щадниці („Парма Сейвінгс Компані").

Традиційними „земськими" промоторами пластового Миколая була подружня пара пластових діячів Микол (із англійського: містер і місис Микола) Кавків. Ці люди направду душу й тіло кладуть, щоб найромантичніша й найсприсмливіша для дітвори імпреза виходила якнайкраще, при чому чоловіча половина згаданого подружжя дбає за текст, а жіноча за хореографічну частину п'єси. Як нас повідомляють, був це вже десятий „Миколайко" подружжя Кавків. Але тому, що один був неофіційний, ще не пластовий, справжній ювілейний буде наступний, цього року в грудні. Гадаємо, що наша громада цим разом забавиться й собі в Миколайка супроти людей, що приносять дітворі стільки радощів.

На маргінесі одного з бизнесових Миколаїв вияснення непорозуміння: св. о. Миколай, в інтерпретації української ментальности — списком східного обряду (а не червононосий, червоновбраний гаман). До українських дітей говорить українською мовою й дає тільки „корисні" моральновитримані дарунки. „Гани" ні в якому разі до його багажного мішка не належать — це типовий реквізит чорта.

Різдво в телевізії. — Достойний проф. В. Радзикевич уже звітував у „Свободі" про виступ хору „Дніпро", під орудою Є. Садовського, з концертом українських колядок на телевізії, в перший день Різдва, 7-го січня ц. р. „Одноголосно" підтверджуємо думку „передбесідника": добрий виступ, добра пропаганда. Ромко Касараба в формі проспівав „Рахилю", заповідач чисто передавав імена виконавців („Роман" нарешті, а не „Ровмен" Касараба!).

На другий день свят, у неділю, американський Клівленд дістав друге, оптично-зорове дання українського „меню": народні танці, в виконанні Юного СУМА ім. Б. Хмельницького — мистецький керівник В. Райца.

Цим разом можна говорити про конкретний тріюмф: юні сумівці своїми продукціями загнали в кут всю різнонаціональну конкуренцію, виграли перше місце, грошову нагороду і право виступати на згаданій телевізійній програмі так довго, доки їх хтось не „збетує", практично: доки керівники не вирішать, що час би дати глядачам інших виконавців. Разом виступали юні сумівці чотири рази.

Спорт і мистецтво. — Не зважаючи на те, що спорт сам собою є, чи пак може бути, мистецтвом, УАСК „Львів" Клівленд від років дає доказ, що спорт і мистецтво можуть і повинні ходити „під ручку". Дотепер на розвагових імпрезах „Львова" виступали Анатоль Радванський, Ірина й Юрій Лаврівські, Йосип Гірняк („Гриць Зозуля"), а в останні запусти (неділя, 19-го лютого) виступали співачки Марійка Лисяк і актор Володимир Шашарівський з Филаделфії.

Успіх обидвох виконавців був повний і беззастережний. Марійка Лисяк уже в першому сеті, „пардон" першою піснею завоювала собі серця вважливої залі, при чому „Рушничок" Майбороди, пісня про Підзамче й інші вже тільки степенували настрій слухачів, а тяжко-ваговик легкого жанру, Володя Шашарівський, бравурив з бочки львівського кібіца, характеристики жінок і іншими львівськими „кавалками", що зраджували публіці актора, гідного цієї назви. Щоб справу до решти „зальвов'янити" („Веселий Львів", УАСК „Львів"), теперішній голова клюбу, Ясьо Дубас, дай йому, Боже, легке головування! — незлим тихим словом згадав львівську спортову „Україну" й менше грішного.

Вишивані вечерниці. — В навечер'я згаданих спортових запустів 33 Відділ Союзу Українок Америки й сумівки влаштували з успіхом „Вишивані вечерниці". Якщо я не дуже вишивано про них пишу, то тільки тому, що їх не бачив. З тієї самої причини не можу сказати, чи канапки й інші перекуски теж були вишивані. Але, мабуть, таки так, бо жіноцтво вперто твердить, що все було вишиване.

Маланка. — Українська Радіогодина ООЧСУ, під управою Степана Зорія, влаштувала в суботу, 14-го січня, в готелі „Голенден", новорічний Маланчин Вечір, з бенкетом і забавою. Тостмайстром бенкету був запрошений гість, колишній „веселий львов'янин", а тепер поважний дітройтчанин з нахилом до красного письменства і сцени (в активному і пасивному сенсі) — Зенон Тарнавський. Зоя Желехівська і Валентин Сідельник співали, а Ірина Заячківська - Гаврилюк відіграла на фортепіяні рапсодію Ліста. Опівночі С. Зорій, в ролі господаря, вітав приявних з Новим Роком. Ваш слуга в кривому зеркалі сатири ще раз показав небіжчика — старого й кинув жмінку (кривого) проміння на новий (рік), а Зенон Тарнавський своїм каламбуром про Клівленд і жартами розсипав сальви реготу й докази, що він не випадково був конферансієром „Веселого Львова". В закінчення новорічної програми обидва промовці (сиріч, З. Тарнавський і автор цього допису) на два вогні відчитали „лаховні" короткі вісті з Клівленду. Оркестру підтримували на дусі й настрій до танців створювали своїм співом Оксана Рощецька, Зеня Тарчанин і Юрко Кульчицький.

Маланка мала свій драматичний епілог вже поза мурами готелю. Управа Радіогодини була така зворушена моїм „дуже добрим виступом", цитую листа, що післала мені $20. Але, в свою чергу, був цим так дуже зворушений, що доложив ще п'ятку й передав цілу суму СУМ-ові (мовляв, хай іде на інші руки, а я собі й далі буду „безсребренником").

О. Гайський

● **На Світовій Виставці** в Ню Йорку в 1964—1965 роках продаватимуть гарячі ковбаски і гамбурґери в 2 кіосках-ресторанах, на які вже заарендовано площі, платячи за них по $48,000. Крім того на будову цих ресторанів і на їх влаштування треба буде видати по $60,000 за кожний кіоск. В тих ресторанах продаватимуть також інші гарячі і холодні перекуски та напої.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І її ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 22.

М. Лучків, Рідінг	$ 10.00
Р. Л. Шикаго	5.00
С. Вацяк, Шикаго	5.00
Р. Тенетило, Колдейл	5.00
І. Прийма, Палм Біч	5.00
І. Копарюк, Бруклин	5.00
С. Шрамко, Боффало	4.00
Т. Бакун, Честер	3.00
І. Підбірний, Толідо	3.00
П. Волічинський, Сані Сайд	3.00
І. Беген, Тітусвіл	3.00
П. Машталяр, Торонто	3.00
І. Намісняк, Обурн	3.00
А. Павлів, Лейквуд	3.00
М. Шах, Гілсайд	3.00
Н. Соловський, Джамейка	3.00
В. Лисогір, Фрекфорд	3.00
С. Качмарський, Валей С.	3.00
І. Максіменко, Медікел Л.	3.00
А. Федюк, Портленд	3.00
М. Северин, Бронкс	3.00
Л. Костів, Шикаго	3.00
Ю. Шавалюк, Гакестави	3.00
Е. Круць, Чісгольм	3.00
Е. Билий, Бронкс	3.00
М. Лонкевич, Рачестер	3.00
Н. Шпук, Аліквіпа	3.00
С. Чопек, Мілвіл	3.00
П. Пайтра, Ню Йорк	3.00
Ю. Ватаманюк, Шикаго	3.00
Б. Томашівський, Шикаго	3.00
Й. Годяк, Сентер Лайн	3.00
Т. Долішній, Бронкс	3.00
М. Бойчук, Филаделфія	3.00
П. Гаццишин, Ню Гейвен	3.00
Д. Мінчак, Честер	2.00
о. М. Кулинич, Ню Йорк	2.00
Л. Ваганка, Кіченер	2.00
В. Верстюк, Едмонтон	2.00
А. Маршак, Нортфілд	2.00
Н. Волошинович, Елизабет	2.00
Й. Цибульський, Сейр	2.00
І. Гіриак, Ню Йорк	2.00
С. Макар, Блекстон	2.00
І. Казанівський, Шикаго	2.00
А. Гусар, Рочестер	2.00
М. Техловець, Норвіч	2.00
О. Шумінський, Флашінґ	2.00
І. Лунюк, Джексон	2.00
Д. Курия, Брукгевен	2.00
О. Чапельський, Ен Арбор	2.00
С. Дубик, Клівленд	2.00
Прот. В. Горохівський, Норвіч	2.00
Я. Білінський, Гайленд Прк	2.00
О. Дзємюк, Шикаго	2.00
А. Маланчук, Ню Гейвен	2.00
Ф. Гнип, Белл	2.00
М. Боріс, Вілкс Бері	2.00
В. Вомчук, Вотервліт	2.00
М. Мостовий, Торонто	2.00
С. Сушинський, Йонґстави	2.00
С. Карваш, Елизабет	2.00
Т. Сидорак, Ню Йорк	2.00
Я. Головчак, Джерзі Сіті	2.00
Е. Швець, Ню Кенсінґтон	1.00
Н. Базарніцький, Амстердам	1.00
М. Блідий, Шикаго	1.00
І. Нафус, Боффало	1.00
Ф. Фурда, Дітройт	1.00
Т. Шнур, Вілкс Бері	1.00
Л. Биковський, Денвер	1.00
Н. Близнак, Ню Йорк	1.00
В. Бурак, Гартфорд	1.00
А. Бородієвич, Филаделфія	1.00
І. Вагнер, Елизабет	1.00
А. Мартинюк, Шикаго	1.00
А. Мойсюк, Филаделфія	1.00
В. Маціринський, Монако	1.00
А. Кісломед, Варрен	1.00
Ф. Кульбіда, Бруклин	1.00
Т. Калитовський, Дітройт	1.00
І. Кінтер, Шикаго	-.00
М. Анастазієвський, Ст. Пол	1.00
Р. Голод, Шикаго	1.00
А. Гафійчук, Шикаго	1.00
Д. Івасутин, Ню Йорк	1.00

М. Чабан, Пасейк	1.00
А. Крутіненко, Клівленд	1.00
С. Сеник, Дітройт	1.00
А. Стецик, Торонто	1.00
П. Самойлов, Бруклин	1.00
Р. Согор, Елизабет	1.00
М. Шкодин, Байон	1.00
С. Салдан, Шикаго	1.00
В. Супрун, Лорейн	1.00
Г. Стеткевич, Дітройт	1.00
Й. Тиравський, Шикаго	1.00
Е. Сенкович, Мт. Кармел	1.00
Н. Солодкий, Дітройт	1.00
Д. Янковський, Міннесота	1.00
О. Макогін, Клівленд	1.00
Г. Ткач, Голийок	1.00
М. Остапенко, Флінт	1.00
Т. Гайвас, Ірвінґтон	1.00
А. Мареш-Джулинська, Ню Йорк	1.00
Р. Орлик, Медовбрук	1.00
М. Федоришин, Скрентон	1.00
В. Попович, Рачестер	1.00
А. Кедринський, Джерзі Сіті	1.00
І. Віжевський, Клівленд	1.00
К. Осадца, Мідл Віледж	1.00
Ю. Каличук, Ню Йорк	1.00
Д-р П. Хрептовський, Амстердам	1.00
М. Петришин, Смирна Біч	1.00
Д. Стефанюк, Боффало	1.00
П. Дубовецький, Бруклин	1.00
П. Пишний Бруклин	1.00
В. Бахір Бруклин	1.00
М. Романчук, Шикаго	1.00
О. Федій, Шикаго	1.00
В. Місуренко, Гіксвіл	1.00
Ю. Мірчук, Бруклин	1.00
В. Шевченко, Геммонд	1.00
С. Покора, Пасейк	1.00
П. Шандрук, Филаделфія	1.00
М. Космина, Толідо	1.00
Г. Заокопний, Шикаго	1.00
Й. Панчишин, Шикаго	1.00
Р. Цьок, Шикаго	1.00
М. Долинський, Нюарк	1.00
В. Якимець, Юньйондейл	1.00
П. Коцур, Шикаго	1.00
Й. Вишневецький, Ню Йорк	1.00
М. Флис, Потакет	1.00
Н. Филипович, Шикаго	1.00
С. Подольський, Асторія	1.00
В. Нагурний, Скрентон	1.00
А. Лобачевський, Шикаго	1.00
І. Ломей, Тускон	1.00
Й. Сірман, Раріtан	1.00
Н. Бен, Бруклин	1.00
І. Бутенко, Рачестер	1.00
Д. Степаненко, Ірвінґтон	1.00
Т. Малик, Филаделфія	1.00
М. Гирович, Джевет	1.00
І. Єдлінський, Вейн	1.00
А. Майстрик, Дітройт	1.00
П. Сущак, Джонстави	1.00
П. Довган, Шикаго	1.00
о. М. Михайлів, Менвіл	1.00
Н. Микитин, Асторія	1.00
К. Молашко, Шикаго	1.00
Л. Вовчанський, Петерсон	1.00
А. Комендянчук, Честер	1.00
С. Мисак, Джерзі Сіті	1.00
Ц. Білинський, Филаделфія	1.00
Р. Ковалик, Торонто	1.00
Т. Грицай, Перт Амбой	1.00
К. Степко, Дітройт	1.00
В. Білик, Дітройт	1.00
М. Шипула, Асторія	1.00
Л. Ратич, Ніксон	1.00
І. Курц, Нюарк	1.00
Л. Кудрик, Трой	1.00
Разом	$ 281.00
Раніше проголошено	$ 5,445.85
Разом	$ 5,726.85

Спорт

„ЛЕВИ" — ГАНЗА 2:3 (1:01)

Шикаго, Ілл. — В неділю, 19-го березня ц. р. відбулися товариські футбольні змагання між „Левами" та Ганзою на площі „Каліфорнія" парку. Метою цих змагань було дати кондицію футболістам до весняного сезону, що пічнеться на початку квітня та випробувати деяких змагунів, кандидатів до першої дружини. Останні змагання відбулися на тяжкій площі по суботішньому дощі. Вони були дуже скорі та завзяті. „Леви" мали перевагу через цілу гру, одначе слаба гра нападу (без Снилика, Маркевича та Коханюка) та брак стрілів по воротах Ганзи не принесли „Левам" перемоги. Ворота для „Левів" стрілили Стахровський в першій — та Каравaн в другій половині. В барвах „Левів" виступив вперше новий набуток від Дітройтського „Черника" Микола Самошенко, граючи в нападі. На воротах грали Кашуба в першій — та Кутиський в другій половині, вив'язуючись добре із своїх завдань. В передзмаганнях резерва „Левів" програла до резерви Ганзи 3:4. В резерві грали деякі нові змагуни, а між ними Матей Войтюк, арґентинець (українець, роджений в Арґентині) та юньйор Пасіка, що приїхав осінню із Перемишля. Деб'ют Войтюка був удалий.

Після змагань відбулися в домівці „Українська Бесіда" сходини футболістів першої дружини, на яких вибрані всіма голосами п. Міля Банаха ланковим першої дружини, а правокрилового Івана Лоска капітаном першої дружини на 1961-ий рік.

Петро Головатий

„ТРИЗУБ" І „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" ВЕДУТЬ У СВОЇХ ЛІҐАХ

Филаделфійський „Тризуб" закріпився на позиції лідера Американської Футбольної Ліґи, здобуваючи дві точки перемогою над Бруклин Ітелієнс 1:0 в змаганнях, що відбулися в неділю 26-го березня в Коледж Пойнті, Н. И. Змагання вирішили ворота зі сильного стрілу Ноги з вільного удару на віддаль 18 м.

„Чорноморська Січ" Нюарк осягнула на виїзді в Ню Бронсвіку, Н. Дж., цінну перемогу над Мадярським С. К. 4:2 і цим самим вже майже запевнила собі перше місце у південній дивізії А-Кляси Футб. Ліґи стейту Ню Джерзі. „Чорноморській Січі" остали ще тільки дві мистецькі гри до кінця сезону.

Елизабетська „Січ" виграла свої чергові мистецькі змагання в цій самій Лізі з Мадярським С. К. із Пасейку 4:2 на своєму грищі в Елизабеті.

УСК Ню Йорк, який не мав визначних ліґових змагань на неділю 26-го березня, відбув товариську зустріч із сильним клюбом С. К. Ґунґарія минулої суботи на своєму грищі. Змагання ці виграли мадяри вислідом 3:2.

„ТРИЗУБ" — „ПОМПЕЇ" 4:0 (2:0).

Филаделфія, 19-го березня. — Треті з черги змагання за чемпіонат і Чашу ЗДА вирішила наша дружина в свою користь. Виступив „Тризуб" до цих змагань без Бородяка, Яковини і Павлишина а мав натомість Кампа на середині нападу. Змагання велись під час дощу, який утруднював нашим показ правдивої кляси. Все таки, мимо розмоклого грища, наша дружина заграла добре; старт до м'яча, опанування його, подачі і вибіги дозволяли тризубівцям легко пробиватися до воріт гостей. Вже в перших хвилинах гарна комбінація правої сторони дозволяє Носові об'їхати кількох противників та стрілити найкращі ворота дня. Противник не заламався втратою воріт і далі не тільки завзято оборонявся, але й старався дістатися до наших воріт, що успішно ударемнювали Рач і Смолинський. Ховзьке грище не дозволяло нападові на точну комбінаційну гру, але напад наш стрілами Ноги, Кампа і Носа час від часу непокоїв Олійника на воротах „Помпеїв", який боронив зі щастям. Вкінці за фавль на Носі суддя признав карного, що його використав Нога. Показалося, що Нога є справді майстром цього діла.

Другу півгру почали противники сильними наступами на ворота наших, але їхня перевага кілканадцять хвилин не дала циферного висліду. Тоді знов чимраз більше до голосу приходив „Тризуб" і здобув ще двоє воріт зі стрілів Кампа і Ноги. З перевагою наших пройшла решта змагань, які тільки зі значним щастям гостей закінчилися таким малим вислідом.

Вирізнювати спеціяльно когось із змагунів „Тризуба" важко, бо всі вони заграли жертвенно і виграли зовсім заслужено. Мимо злої погоди змаганням приглядалося 1,000 глядачів. Ворота для „Тризуба" стрілили: Нога 2, Ніс і Кампо — по 1. **Піт**

ПОХОРОНИ СЛ. П. ДМИТРА ГАЛИЧИНА

(Закінчення із стор. 1-ої)

на своїх плечах найближчі співробітники Покійного з Головного Уряду УНСоюзу, поклали до автомобіля і сотні людей оформились в похід за домовиною до церкви св. Юра на 7-ій вулиці. На час похорону, поліція припинила ввесь рух по тій частині 2-ої евеню, а 7-ма вулиця була закрита для руху на час похорону. Із захмареного неба почав покрапати холодний, ранньо-весняний дощ.

БЛАГОСЛОВИ ВЛАДИКО ...

В церкві, знову ж ущерть виповненій жалобною громадою, вкриту синьо-жовтим прапором та перев'язану стяжкою УСС домовину приміщено перед тетраподом, біля неї зайняли почесну стійку почат. ково члени Головного Уряду УНС а опісля побратими Покійного з Українських Січових Стрільців та Української Армії, а в лавках Родина і репрезентанти Американської України. Біля престола до Служби Божої стали всч. о. д-р Юліян Катрій, парох церкви св. Юра, всч. о. ігумен Орест Засійбіда та всч. о. Кузьм'як. А праворуч біля престола під бальдахімом сам екзарх Української Католицької Церкви Стемфордської дієцезії, Преосвященний Кир Амвросій Сенишин, у жалобних архиєрейських ризах, з мітрою і жезлом. Біля нього всч. о. Монастирський. По другому боці престола у червоній рясі молився за душу Покійного його найближчий співробітник в Конференції Американців Східнього і Центрального Европейського Походження, його голова монсіньйор Балькунас. А між приявними в церкві, як і попереднього дня на панахиді ввесь час стояв президент Американського Комітету Визволення п. Говард Сарджент із деякими зі своїх співробітників. „Благослови Владико..." почалась Божеств. Літургія, і Владика благословить, голови сотень похилились. А після Служби Божої Владика сам сходить із підвищення, стає біля домовини і відправляє останню панахиду за спокій душі раба Божого Димитрія. Під час Служби Божої співав церковний хор під проводом проф. Т. Онуфрика. Вкінці. парох св. Юра, всч. о. д-р Юліян Катрій прощає Покійного в останню дорогу, згадуючи, як совісно він сповняв свої християнські обов'язки, останнім з яких була передвеликодня св. сповідь і прийняття Найсвятіших Тайн на день перед нещасливим випадком, що закінчився смертю.

ПОХОВАЛИ ОТАМАНА

Ще останнє „Вічная пам'ять" і домовину з тлінними останками довголітнього провідника Американської України винесли члени Головного Уряду УНС і побратими-вояки з церкви, біля якої вже оформилась довго колона автомобілів, щоб відпровадти Небіжчика в останню дорогу на вічний спочинок. Точно о год. 12-ій вполудне довга валка автомобілів в'їздила на Кальварійський цвинтар при Квінс булеварді. Ще коротка відправа і всч. о. Віктор Сорока зі словами „В ім'я Отця..." поклав на домовину сиру землю. А перед спущенням домовини в могилу Покійного прощали ще від Українського Народного Союзу його головний секретар д-р Ярослав Падох і від побратимів-вояків д-р Володимир Галан. Член оркестри св. Юра відіграв на сурмі останній вояцький салют для Покійного. Поховали Отамана! На цвинтарі, як і попереднього дня під час прощальної Панахиди та в день похорону в церкві, велика і справді жалобна громада.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ...

Після похоронів понад дві сотні осіб: члени Родини Покійного, члени Головного Уряду УНСоюзу, представники багатьох центральних і місцевих організацій, працівники Головної Канцелярії УНС і В-ва „Свобода" та громадяни зібрались знову в Народному Домі на поминальну тризну. Проводили нею на переміну виконуючий обов'язки головного предсідника УНС Йосип Лисогір і головний секретар УНС д-р Ярослав Падох. Довгу чергу промов започаткував словом про заслуги Покійного його найближчий співробітник з Українського Конґресового Комітету, його голова проф. Лев Добрянський. Опісля промовляли: голова Українського Робітничого Союзу п. Антін Батюк, голова Союзу Українців Католиків „Провидіння" д-р Роман Сухий, заступник голови „Народної Помочі" адв. Іван Демер, репрезентант канадійських українців і давній друг Покійного п. Гнат Поворозник, генеральний секретар Української Головної Визвольної Ради п. Микола Лебедь, один з найближчих приятелів і співробітників Покійного, його весільний дружба адв. М. Пізнак, що прочитав також переслану на його руки кондоленційну телеграму від міністра праці Канади п. Михайсла Стара, п. Ст. Скубик з Вашингтону, що прочитав кондоленційну телеграму голови Крайового Комітету Республіканської Партії сен. Трустона Мортона, репрезентант Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка адв. Роман Олесницький, представники канадійських союзовців головний контролер УНС інж. Вол. Коссар і гол. радний УНС п. Богдан Зорич, директор Українського Інституту Америки мін. Юліян Ревай, представники різних етнічних груп, д-р Ол. Соколишин, правний дорадник УКК адв. Ів. Робертс, гол. радний Тарас Шпікула, д-р Василь Вишиваний, п. Іван Іванчук, і, вкінці, улюблений старший брат Покійного п. Іван Галичин та виконуючий обов'язки головного предсідника УНС п. Йосип Лисогір, схвильовано дякують усім за останню прислугу для Покійного. Так закінчились похорони головного предсідника Українського Народного Союзу та президента Українського Конґресового Комітету і екзекутивного директора Комітету Пам'ятника Шевченкові, довголітнього провідника Американської України, сл. п. Дмитра Галичина.

До цих похоронів, зокрема до участи в них представників поодиноких центральних і місцевих організацій та до численних висловів жалю і співчуття з приводу цієї великої втрати, яку віднесено зі смертю сл. п. Дмитра Галичина, ще повернемось.

ЗДА представлять свій плян оздоровлення відносин в Конґо

Об'єднані Нації. — В найближчому часі З'єдинені Держави мають пред'явити власний деталізований плян санації відносин в Конґо, що його загальні зариси подав в минулому тижні амбасадор Адлей Стівенсон. Дебати в Генеральній Асамблеї над справою Конґа продовжуються і виповнять за всією вірогідністю весь теперішній тиждень. ЗДА — за твердженням газет — вважають, що в Конґо треба тимчасово вернутись до його первісної конституції, але, що остаточна розв'язка державного устрою Конґа має йти по лінії федерації чи конфедерації, як це рішила недавня конференція 18-х конґолійських лідерів в Танариві. ЗДА стоять далі твердо на тому, що ніодна чужа країна не має права присилати до Конґа зброю чи давати взагалі будь-яку поміч поза рямцями акції Об'єднаних Націй. Асистент державного секретаря для африканських справ Меннен Вільямс, шеф місії ОН в Конґо Расшвар Даял і голова так званої Примирної Комісії ОН, що їздила до Конґа, ніґерський міністер Яя Вахуку виступали на т. зв. панелі, себто керованій дискусії, яку записано на стрічку й будуть передавати її через радіо-телевізійну сіть в ЗДА 7 ц. м. „Посередниками" тієї дискусії були Елінор Рузвелт і представник „Крішчен Саєнс Монітор".

ФЕДЕРАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ І НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

економічне положення, бо коли йде про збільшені видатки на оборону, навіть коштом внутрішньої заборгованости, то тут немає найменшого сумніву щодо їхньої слушности, спричиненої наростаючим міжнародним політичним напруженням. Але, як було згадано, в порівнянні із „добродійними" видатками, оборонні кошти це лиш частина дефіциту.

Господарське положення поліпшується. Підприємства укладають широкі інвестиційні пляни; ціни на індустріяльну сировину піднеслися пересічно на 8% від 1-го січня цього року; збільшилася і кількість годин праці в промисловості; незначно піднісся продажевий волюмен роздрібної торгівлі; вже три тижні з черги спадає число безробітних і підприємства щораз меншій кількості робітників виповідають працю.

А на біржі висока коньюнктура: ціни на акції постійно йдуть вгору, зокрема тих підприємств, які великі гроші вкладають у наукові досліди та нові продукційні процеси. Фінансисти й інвеститори сподіваються, що з поліпшенням ситуації на ринку ті самі підприємства осягатимуть небувалі господарські успіхи. Якраз цей оптимістичний погляд вияснює рекордово високі ціни на акції. З декотрих боків чується навіть голоси осторого, мовляв, небувало висока коньюнктура на біржі не є вповні оправдана відносно низькими поточними зисками та рецесією на багатьох ще відтинках народного господарства, і що припоручається обережність та реалістичний підхід до положення на біржі.

Але фактом є, що рецесія кінчається і що є вона найлагіднішою з усіх економічних знижок від 1926-го року. Господарський дорадник президента д-р В. Геллер каже: „Вже є показники економічної поправи, хоч наука економіки ще не є так досконалою, щоб можна було з точністю передбачити, коли саме народне господарство збаляисується". Поправа буде, одначе, дуже повільним і довгим процесом. Вважають, що хронічний стан безробіття буде саме цим сповільнюючим чинником у розвитку звижкових ринкових тенденцій.

Але є й дуже оптимістичні погляди. І так, віце - президент Чейз - Менгеттенського Банку, Батлер, вважає, що „вигляди — прекрасні, і поворот доброї коньюнктури буде енерґійним і швидким. Остаточно це байдуже, чи економічна поправа буде повільна чи скора, головне, що вже є її познаки, і тут остається нерозв'язаним, але широко дискутованим питання: чи дійсно потрібно вводити такі масові дефіцитові видатки у федеральний бюджет, коли для цього немає пекучої потреби? Здається, ні. Але на це потрібно окремої і глибшої аналізи.

ЖОРСТОКИЙ МАРШ ЧУМИ ПРОТЯГОМ СТОЛІТЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ренні й інших, численних тоді, інфекційних недуг. Кажуть, що вірш „Чума" написав Шевченко під безпосереднім враженням епідемії холери в 1848 р., — навіть перший рядок цього вірша в первісному тексті ніби звучав: „Холера з заступом ходила" і був пізніше замінений словами: „Чума з лопатою ходила"..

На підставі обчислень „жниво" чуми в часах найбільших епідемій дійшло до 1/4 населення Европи, а в тому числі 50% населення Англії, 75% Франції та 50% Італії.

Підсумовуючи втрати, спричинені епідеміями чуми 1348-1720, дійдемо до круглого числа 50 мільйонів жертв. Завдяки успіхам медицини багато раніше непоборних недуг зовсім утратили своє первісне значення або зльокалізовані до малих ендемічних вогнищ. Чума — типовий приклад недуги, яка перейшла майже до історії, закриваючи з собою одну із найбільш драматичних сторінок історії людства.

Посмертні згадки

Францішка ТЕРЛЕЦЬКА, членка Б-ва св. І. Хрестителя, Від. 292 УНСоюзу в Дітройті, Мишиґен, померла дня 24-го лютого 1961 р., на 54-му році життя. Покійна походила з містечка Городенка, пов. Коломия, Зах. Україна. Полишила у смутку чоловіка Василя, одну доньку Марію, 2 синів, Михайла й Івана та 8 внуків. Похорон відбувся дня 28-го лютого 1961, при участі Рідні, Членів Б-ва та Знайомих, з пох. заведення до церкви св. І. Хрестителя, а опісля на цвинтар Holy Sepulchre. — Вічна Їй Пам'ять!
П. Федик, секр.

Йосиф КРУПКА, — довголітній член 20-го Відд. УНСоюзу в Гемтремку, Миш., упокоївся в Бозі 5-го березня 1961 р., проживши 74 роки. Покійний народився 1887 р. в селі Кліцівна, пов. Гогатин, Зах. Україна. Покійний був щирим і добрим українцем. Кілька разів був делеґатом свого Відділу на конвенцію УНСоюзу. Похорон відбувся 8-го березня 1961 р., з пох. заведення до церкви Преч. Діви Марії, при участі Родини, Членів Відділу, Краянів та багатьох представників Організацій, у яких Покійний був членом, на цвинтар Mt. Olivet в Дітройті. Вічна Йому Пам'ять!
А. Триш, секр.

ТАРЗАН, ч. 4625. Тарзан оскаржує Помероя.

Померой здригнувся від цієї словної атаки мавполюда. — Дійсно, старий чоловіче, чи не зволили б ви дати вияснення в справі цієї образи?

— Ви вясніть, — наполягав Тарзан. — Про те, чому Монк і Малий Джов дістали постріл в потилицю...

— Якщо була якась засідка, то ви засілися на цих людей! Очі Помероя звузилися. — Цікава теорія, мій приятелю...